

وزیر نفت دولت قبل چینی‌ها را به صورت کاملاً توهین آمیزی از مجموعه‌های نفتی مانند یادآوران اخراج کرد. توهین و بد رفتاری بیش از این امکان پذیر نبود که در دولت قبل انجام گرفت. مادر مجلس اصرار زیادی کردیم که ثابت کنیم این کار اشتباه و خطای استراتژیک است. تلاش کردیم به دولت بگوییم برای موفقیت اقتصادی باید جاپای محکمی گذاشت و اگر فردا توتال و شل از ایران خارج شدند ما هردو طرف موازنه اقتصاد جهان را از دست داده‌ایم

۳۴

اقتصادی

شماره ۲- بهمن ۱۴۰۱

باید جاپای محکمی گذاشت و اگر فردا توتال و شل از ایران خارج شدند ما هردو طرف موازنه اقتصاد جهان را از دست داده‌ایم. دقیقاً هم همین اتفاق در عرض مدت کوتاهی افتاد. ترامپ بلافاصله زیرمیزدواز برجام خارج شد. بعد از خروج امریکا از برجام توتال و شل و سایر شرکت‌های اروپایی بدون کوچکترین تأملی از ایران خارج شدند. در حالی ما این سیاست غلط را اجرایی کردیم که چینی‌ها قطعاً در بسیاری از موارد مانند خطوط راه‌آهن و مسائل ریلی از اروپایی جلوتر هستند. چهل هزار کیلومتر ریل‌گذاری قطار پرسرعت که داخل خود چین وجود دارد در دنیا بی نظیر است. قطاری با سرعت ۳۵۰ کیلومتر در چین راه‌اندازی شده است. طبیعتاً ما باید در آن برهه حساس یک انتخاب منطقی، دائمی و پیوسته انجام می‌دادیم. نه اینکه فقط به دنبال باز شدن درهای جدیدی از سمت اروپا باشیم و به همکاری با چین و روسیه به عنوان یک راه حل حاشیه‌ای و غیر اساسی نگاه کنیم.

همین سفر اخیر آقای شی جین پینگ به عربستان که با حاشیه‌های منفی نیز همراه بود با همین محتوا و برنامه‌ریزی دقیقاً ۶ سال قبل به کشور ما انجام شده بود. پیشنهاد مهم و روی میز چینی‌ها در این سفر هم این بود که ما حاضریم کارهای اقتصادی راهبردی با شما انجام بدهیم. آن روزها ما مست برجام بودیم و خیال می‌کردیم تا ابد می‌توانیم با غرب کار کنیم. در آن سفر برخورد بسیار نامناسبی با رئیس جمهور چین شد و ایشان پاسخ درستی از آقای روحانی دریافت نکرد. روحانی دو روز بعد تهران را به مقصد پاریس ترک کرد و سفر رئیس جمهور چین هم نصفه کاره ماند و برگشت. جزئیات این سفر مهم به تاریخ پیوسته ولی تبعات اقتصادی آن هنوز هم برای کشور ما باقی است.

**شماره برهه‌های بسیار حساسی،
هم رئیس کمیسیون امنیت ملی
مجلس بودید و هم در حوزه
ارتباط و تعامل مثبت با چین ورود
و فعالیت جدی داشتید. مشخصاً
بخاطر دارید در حوزه‌های
اقتصادی مختلف مانند راه،
انرژی و... چه قراردادهایی با
چین به دلیل بی‌توجهی دولت
قبل از دست رفت؟!**

کیفیت حمل و نقل در کشور ما بسیار ضعیف است. گفته می‌شود در سال ۱۶ هزار کشته

جاده‌ای داریم که از همان ضعف جدی در زیرساخت‌های آزادراهی و ریلی نشأت می‌گیرد. در حوزه حمل و نقل نسبت به قبل از انقلاب اسلامی کار نوینی از لحاظ فناوری انجام نگرفته است. هزاران کیلومتر راه‌آهن احداث شده ولی با همان زیرساخت‌های کهنه سابق. به یاد دارم در ابتدای دولت آقای روحانی چینی‌ها پیشنهاد جدی برای فاینانس و تقویت زیرساخت‌های حمل و نقل ما داشتند و می‌خواستند در ازای آن از ما نفت دریافت کنند. علت ناکامی این پروژه مهم نیز همان نگاه غربگرایانه میان مسئولان بود. چون همان روزها مطلع شدیم می‌خواهند همین پروژه را با یک شرکت ایتالیایی عملیاتی کنند که هیچ وقت هم نتیجه نداد. شرکت‌های اروپایی هیچ گاه حاضر به اجرای چنین پروژه‌هایی برای ما نمی‌شوند. مترو تهران در پیش از انقلاب طراحی فرانسوی‌ها بود. مثل نیروگاه اتمی که آلمانی‌ها طراحی کرده بودند. ولی همگی با آغاز انقلاب اسلامی کار را رها کردند و رفتند. ما باید بی‌پذیریم که غرب به دلیل اختلافات گسترده با ما که مهم‌ترینش قطع رابطه با امریکاست هیچ وقت همکاری اقتصادی جدی با ما نخواهد کرد. به دلیل تأثیرپذیری صد درصدی این کشورهای اروپایی از امریکا آنها قادر به همکاری با کشور ما نیستند. در دولت فعلی هم ارتباط اقتصادی با چین کاملاً کند پیش می‌رود و اصلاً قابل قبول نیست. برای همه ما جای سؤال و تعجب دارد. نگاه و رویکرد این دولت که به ارتباط با چین مثبت است، پس چرا اراده لازم و عوامل اجرایی را به کار نمی‌گیرند. فرصت‌ها گذراست و زود می‌گذرد. خط آهن سریع‌السیری که ما هفت سال پیش دنبال آن بودیم امروز در عربستان توسط چینی‌ها افتتاح می‌شود. می‌بینیم که ما فرصت را از دست دادیم. امروز هم دوباره این دست و آن دست می‌کنیم و اراده قوی برای اجرای این طرح‌های مهم را نداریم. دنیا با سرعتی باورنکردنی به دلایل زیست محیطی به سمت خودروهای برقی حرکت می‌کند. ولی ما هنوز هیچ کاری در این زمینه انجام نداده‌ایم و می‌توانیم بسیاری از این موضوعات مهم را از دل تقاهمنامه ۲۵ ساله خارج کنیم.

حوزه انرژی هم یکی از موضوعاتی است که در آن بسیار عقب هستیم و توان داخلی برای سرمایه‌گذاری نداریم. مثلاً در میدان مشترک گازی با کشور قطر بسیار عقب‌تر از کشور مذکور هستیم. باید بتوانیم سرمایه و تکنولوژی‌های لازم را از کشوری مانند چین جذب کنیم و بیاوریم. ما